



Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret

2018

Veteranplan for Oppegård kommune

Forord

Kampen for fred, stabilitet og menneskerettigheter føres med ulike virkemidler over hele verden. Denne krevende innsatsen utføres på våre vegne av mennesker med lojalitet til landet vårt, til våre verdier og til de oppgavene de er gitt.

Jeg håper at Veteranplan for Oppegård kommune kan bidra til å synliggjøre vår takknemlighet til våre veteraner, og vår anerkjennelse av deres innsats, kunnskap og erfaringer. Oppegård ønsker å være en god og tilgjengelig kommune for våre veteraner og deres nærmeste, og møte de som trenger hjelp og støtte med kunnskap og forståelse.

På vegne av Oppegård kommune

Takk for innsatsen

Kolbotn, april 2018



Thomas Sjøvold
Ordfører

Innholdsfortegnelse

FORORD	1
INNHALDSFORTEGNELSE.....	2
1 INNLEDNING	3
2 ANNERKJENNELSE.....	4
Frigjørings- og veterandagen 8. mai.....	4
Kransenedleggelse ved krigsminnesmerket 17. mai	4
Andre arrangementer.....	4
Andre dager og minnesmarkeringer.....	4
3 BRUK AV KOMPETANSE.....	5
4 IVARETAKELSE OG OPPFØLGING.....	5
Kontaktinformasjon tjenester i Oppegård kommune	6
Kontaktinformasjon aktuelle tjenester og samarbeidspartnere	7
Kontaktinformasjon lokale veteraner.....	8
5 VETERANKONTAKT.....	8
KILDER.....	9

«Forsvaret er ikke først og fremst fly, fartøy, kjøretøy og våpen. Forsvaret er fremfor alt mennesker. Mennesker i samspill for å løse krevende oppdrag på våre vegne. Mennesker med lojalitet til nasjonen, oppdraget og avdelingen. Mennesker med lojalitet til makkeren, fast bestemt på å ikke svikte i kampens hete.»

(Sitat fra Generalløytnant Robert Mood sitt forord til Veteranforbundets rapport fra 24.mars 2017)

1 Innledning

En veteran er en norsk statsborger som har deltatt eller deltar i fredsbevarende, fredsopprettende eller statsbyggende innsats i andre land, fra utenriks-, justis- og forsvarssektoren. Siden 1947 har 100 000 nordmenn tjenestegjort i internasjonale operasjoner på våre vegne. Dette omfatter 100 operasjoner på fire kontinenter. Siden oppstarten av FN-operasjonen i Libanon i 1978 har mer en 40 000 bidratt i fredens tjeneste for Norge og det internasjonale samfunnet.

Det er i 2017 registrert 179 veteraner bosatt i Oppegård kommune. Tallene for de andre Follo kommunene er: Ski 232, Ås 120, Vestby 155, Frogn 146, Nesodden 104, Enebakk 58. Dette er tall fra 1978 og frem til i dag. Veteranene fra før 1978, er det ikke korrekte tallet på. Tallet for Oppegård kommune er mest sannsynlig høyere enn 179 og det samme gjelder nabokommunene. Tallene er oppgitt av Forsvarets veteran tjeneste.

Forsvaret har utarbeidet en veileder for utarbeidelse av kommunal veteranplan, *Grunnlag for utvikling av en kommunal veteranplan*. Veilederen er benyttet i utformingen av denne planen, og regional rådgiver fra Forsvarets veteran tjeneste har gitt innspill underveis i planarbeidet.

Under utarbeidelsen ble det avertert etter veteraner i Oppegård kommune, og i møte med de som responderte kom det innspill som er tatt med i planen. Deres fokus er å gi veteranene anerkjennelse for deres innsats og å minnes de som har falt under tjeneste. De ønsker å løfte frem veteranenes kompetanse som en viktig ressurs i både arbeidsliv og lokalsamfunn. De er opptatt av at ivaretagelsen av de som trenger bistand ikke skal være tilfeldig eller avhengig av hvem du møter i hjelpeapparatet.

Målsettingen med Oppegård kommunes veteranplan er å anerkjenne deres innsats og kompetanse, og bidra til at kommunens veteraner og veteraners familie får rett hjelp til rett tid. Planen inneholder en beskrivelse av arrangementer i kommunal regi, og arrangementer i vårt nærområde for veteraner og deres familie. Den inneholder en oversikt over aktuelle kommunale tjenester med kontaktinformasjon, og kontaktinformasjon til andre aktuelle instanser.

For enklere kontakt med kommunen etableres en kommunal veterankontakt. Veterankontakt kan bistå i spørsmål rundt arrangementer og hjelpe veteraner til å få kontakt med aktuelle tjenester i kommunen.

Oppegård har vært i dialog med nabo-kommuner. Prosessen med å utarbeide veteranplan er kommet noe ulikt. Det kan på sikt være aktuelt å lage felles veteranplan sammen med Ski og Follo-kommunene. Veteranplan for Oppegård kommune vil ikke være til hinder for deltakelse i en interkommunal veteranplan på et senere tidspunkt.

2 Annerkjennelse

Anerkjennelse betyr mye for alle som har vært ute i risikofylte oppdrag på vegne av Norge, og likeledes for deres familier og pårørende. Det er flere aktuelle dager for annerkjennelse, og det er markeringer i både offentlig, forsvarrets og i privat regi.

Oppegård kommune ønsker å ha to årlige markeringer, og legger dette til 8. mai som er Norges frigjørings- og veterandag og til 17. mai. Markeringene vil skje ved krigsminnesmerket utenfor Oppegård rådhus. Krigsminnesmerket består av tre minneplaketter over falne fra Oppegård under 2. verdenskrig, jødiske flyktninger fra Tsjekia/Østerrike bosatt i Oppegård og over en FN-soldat som falt i Libanon.

Frigjørings- og veterandagen 8. mai

Markering av frigjørings- og veterandagen 8. mai er innført som synlig uttrykk for samfunnets anerkjennelse. På morgenen 8. mai vil det være en blomsternedleggelse ved krigsminnesmerket utenfor Oppegård rådhus, med tale av ordfører.

Follokommunene og Hurum kommune inviterer et arrangement på Oscarsborg. Det er Frogn kommune som står for koordineringen av arrangementet med hjelp av Veteranhuset Camp Oscarsborg og kommandant på Oscarsborgs festning. Veterankontakt er Oppegård kommunes kontaktperson. Invitasjonen til arrangementet legges ut på kommunens nettsider med beskrivelse av innhold og påmeldingsinformasjon.

[Ansvarlig for markering på morgenen 8. mai: Veterankontakt](#)

[Ansvarlig for dialog med kommandant på Oscarsborgs festning og Veteranhuset Camp Oscarsborg, og for annonsering i Oppegård kommune: Veterankontakt](#)

Kransenedleggelse ved krigsminnesmerket 17. mai

Det holdes hvert år en tale ved krigsminnesmerket 17. mai morgen. Arrangementet starter kl. 08.00 med flaggheising og sang. Ordfører holder tale.

[Ansvarlig for arrangementet: Kommunens 17. mai komite](#)

Andre arrangementer

Det kan være aktuelt å ha andre arrangementer i kommunal regi i forbindelse med aktuelle hendelser eller jubileum. Ordfører og rådmann kan inviteres inn for å representere kommunen i arrangementer i andres regi. Kommunen har flere lokaler som kan lånes ut til arrangementer i privat regi.

[Ansvarlig for å ta imot henvendelser: Veterankontakt](#)

Andre dager og minnesmarkeringer

Den 29. mai markeres den internasjonale dagen for fredsbevarende styrker. Dagen ble innstiftet i 2004 som en honnør til alt fredsbevarende FN-personell. FNs fredsbevarende styrker har gjort en omfattende tjeneste for fred i mange land i alle verdensdel.

FN dagen den 24. oktober markeres hvert år i hele landet, med møter, diskusjoner, utstillinger og kulturarrangementer i forbindelse med etableringen av FN i 1945. Skolene i Oppegård markerer FN dagen og det kan være aktuelt å samarbeide med veteraner rundt arrangementene.

Forsvarets minnedag ble innført i 2007, etter ønske fra overlevende og pårørende. Minnedagen er for å minnes alt personell som har mistet livet i tjeneste. Dagen markeres ved Forsvarets avdelinger i Norge og utlandet første søndag i november. På Akershus festning er det markering med kransnedleggelse i museumsgården og minnegudstjeneste på Akershus slottskirke.

[Ansvarlig for omtale på kommunens nettsider: Kommunikasjon og service](#)

3 Bruk av kompetanse

De aller fleste veteraner har opplevd at erfaringene fra utenlandstjenesten har gitt dem personlig vekst og utvikling, og økt kompetanse på ulike fagfelt. Kompetanse innen beredskap og katastrofer er et område som mange veteraner har erfaring på. Videre har de opparbeidet kompetanse på kulturmøter. Denne kompetansen kan benyttes i opplæringsaktiviteter.

Skoler eller barnehager kan ha ønsker og nytte av å høre om veteraners erfaringer og kunnskap. For veteraner som ønsker å bidra i slike sammenhenger oppfordres disse til å kontakte veterankontakten og melde sin interesse. På den måten kan kommunen ha en oversikt slik at de kan ta kontakt ved behov.

Kommunen er ikke en organisasjon som koordinerer frivillige ressurser i beredskaps- eller krisearbeid. Det er imidlertid viktige kontaktpunkter mellom politiet og frivillige beredskapsorganisasjoner som Norsk folkehjelp og Røde kors når denne type ressurser er nødvendig. Veteraners kunnskaper og erfaringer vil være svært nyttige i disse og lignende frivillige organisasjoner.

Veteraner har ofte bidratt med humanitær hjelp inn i de områdene de tidligere har tjenestegjort. De lokale veteranene kommunen var i kontakt med i utarbeidelse av planen kan bidra med mer informasjon om dette.

4 Ivaretagelse og oppfølging

Det sivile helsevesenet og Forsvaret har et overlappende ansvar for oppfølgingen av veteraner. Forsvaret har etablert et program for å gi god oppfølging ett år etter avsluttet utenlandstjeneste til Forsvarets personell og deres familier og pårørende. Forsvarets program er et supplement til samfunnets og kommunenes ansvar i de ordinære helse-, sosial- og omsorgstjenestene og velferdsfunksjonene som gjelder når veteranene er hjemme fra internasjonal tjeneste.

Undersøkelser viser at de fleste veteraner greier seg bra etter tjeneste, de har god helse, er ressurssterke og bidrar aktivt på mange samfunnsområder. Forebygging av helseproblemer er styrket

gjennom forsvarets utvelgelse av personell, forberedelse av personellet og deres familier og oppfølgingen før, under og etter tjenesten.

Tjenestens innhold har stor betydning for risiko for skade både fysisk og psykisk, og noen vil få problem og utfordringer som følge av tjenesten. Oppfølging vil alltid skje etter behov. Det vil gjelde både veteranen som har deltatt i internasjonale operasjoner og deres familie og pårørende.

Oppfølging vil etableres etter at veteran eller pårørende har tatt kontakt med det aktuelle tjenestetilbudet i kommunen. I de kommunale helse-, sosial- og omsorgstjenestene i Oppegård kommune er fastlegen en nøkkelperson. Fastlegen kan bistå den enkelte veteran med å etablere kontakt med andre instanser i hjelpeapparatet. Alle kommunens fastleger har fått utdelt boka «Håndbok i militærpsykiatri» fra forsvaret som et ledd i kompetanseoverføring fra forsvaret til det sivile helsevesenet. Fastlegene vil også informeres om kommunens veteranplan og kontaktinformasjon slik at de kan etablere nødvendig tverrfaglig samarbeid rundt de veteraner eller pårørende som har behov for dette.

Bestillerkontoret, nav, helsetjenesten, psykisk helsetjeneste, skole og barnehage er tjenester som kan være aktuelle rundt oppfølgingen av den enkelte. Disse virksomhetene har en bred kompetanse som kan tilpasses den enkeltes behov for bistand. De har mulighet til å innhente mer kunnskap, blant annet hos Navs kompetansesenter for veteraner på Elverum, forsvarets veteranjeneste eller RVTS (regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging).

Kontaktinformasjon tjenester i Oppegård kommune

Bestillerkontor/koordinerende enhet for Individuell Plan:

Telefon: 66 81 90 90

E-post: Bestillerkontoret@oppegard.kommune.no

Helsetjenesten:

Telefon: 66 81 90 90

E-post: helse@oppegard.kommune.no

Nav Oppegård:

Publikumsmottak: Åpent kl. 10.00–15.00 mandag til fredag.

Telefon 55 55 33 33 kl. 08.00–15.30

Besøksadresse Ingierveien 4–6, 1410 Kolbotn

Psykisk helsetjeneste: Telefon: 66 81 50 70 mandag - fredag kl. 08.00-15.30

E-post: Psykisk.Helsetjeneste@oppegard.kommune.no

Skoler:

Rektor/ledelse eller kontaktlærer på den aktuelle skole

<https://www.oppegard.kommune.no/skole>

Barnehage:

Barnehagestyrer i den aktuelle barnehage

<https://www.oppegard.kommune.no/barnehage>

Kontaktinformasjon aktuelle tjenester og samarbeidspartnere

Alle disse samarbeidspartnerne kan benyttes både av veteraner selv og av de kommunale virksomhetene.

Forsvaret: <https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner>

Forsvarets nettsider om veteraner fra internasjonale operasjoner gir omfattende informasjon kontaktinformasjon, oppfølging, tilbud og markeringer.

NAV veterankontakt for Oslo og Akershus:

Anne Margrethe Krogseth E-post: anne.margrethe.korgseth@nav.no tlf. 920 23 894

Navs kompetansesenter på Elverum:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kontakt+NAV/Kontakt+oss/Kontorer/nav-elverum>

Forsvarets veteranavdeling (FVT):

En hovedoppgave for FVT er å koordinere Forsvarets arbeid med oppfølging av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for ivaretagelse av veteraner fra internasjonale operasjoner.

Oppgård kommunes kontaktperson, regional rådgiver øst (FVT):

Monica Merethe Ramsrud E-post: mramsrud@mil.no Telefon: 922 08 534

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS):

<http://rvtsost.no/>

RVTS øst som en viktig samarbeidspartner inn i veteranivaretagelsen, og en ressurs som kan benyttes i for eksempel fagdager sammen med nabokommunene med veteran og deres familier som tema.

Her vil både ansatte i skoler, barnehager, og andre som planen nevner, være naturlige deltakere.

Veteranorganisasjoner: <https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner/veteranorganisasjoner>

Veteranorganisasjonene har stor kunnskap, innsikt og kompetanse om veteranene. Mange veteraner fra internasjonale operasjoner er medlem i en veteranorganisasjon.

Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO): <http://nvio.no/>

NIVO har lokalforening for Follo og Indre Østfold

Kameratstøtte:

Kameratstotte.no er en tjeneste fra Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner.

Tjenesten har som mål å forebygge psykiske helseplager blant soldater, veteraner og deres familie. til for soldater, veteraner og deres familie, og tilbyr følgende tjenester; En nettbasert

veiledningstjeneste, et forum med vennefunksjon, brukernes egne historier og relevant informasjon.

www.kameratstotte.no eller telefon 800 48 500

Oscars Borg Festning:

<https://www.forsvarsbygg.no/no/festningene/finn-din-festning/oscarsborg-festning/>

Kommandant Per Egil Grimstad epost: pgrimstad@mil.no tlf. 488 94 684

GRØNN LINJE : 800 30 445

Grønn linje er et tilbud til Forsvarets personell og deres familier. Her får du tilbud om noen å snakke med når livet er vanskelig, og du kan ringe uavhengig av når du tjenestegjorde, grad eller trosbakgrunn. Telefonen er alltid åpen, og gratis å ringe fra fasttelefon. Telefonen betjenes av frivillig personell fra Kirkens SOS som har trening i å snakke med mennesker som er i en vanskelig situasjon, og som har jevnlig opplæring om Forsvaret.

Kontaktinformasjon lokale veteraner

Lokal veterangruppe i Oppegård

Kontaktperson: Lars Erik Kristiansen Epost: larsekristiansen@gmail.com Mobil: 41503299

Veteranhuset Camp Oscarsborg

Veteranhuset Camp Oscarsborg er nyetablert, og driftes pr i dag på dugnad av veteraner for veteraner. Veteranhuset ble stiftet 18.09.17, og er et politisk- og religionsnøytralt sted for veteraner i Follo-området. Adr. Husvikveien 44, 1443 Drøbak tlf: 923 26 755 E-post: post@camp-oscarsborg.no

5 Veterankontakt

For å sikre at veien inn til kommunen skal være enkel har Oppegård valgt å etablere en veterankontakt. Med bakgrunn i at de fleste som har utfordringer vil etablere kontakt via sin fastlege, NAV eller via bestillerkontoret, så er rollen som veterankontakt lagt til ordførers kontor.

Veterankontakt er kommunens kontaktpunkt for veteraner og andre samarbeidspartnere, og har ansvar for koordinering ved arrangementer i kommunal regi. Veterankontakt kan bistå veteraner å etablere kontakt med aktuelle tjenestetilbud i kommunen.

Veterankontakt:

Saksbehandler Marianne Kjær

Telefon 66 81 93 98

Epost: formannskapskontoret@oppegard.kommune.no

Kilder

Grunnlag for utvikling av en kommunal veteranplan (forsvaret.no)

Monica Merethe Ramsrud, Regional rådgiver øst, Forsvarets veteran tjeneste (FVT)

Andre kommunale veteranplaner: <https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner/kommuneplaner>

Forsvarets nettsider om veteraner: <https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner>

I tjeneste for Norge, Regjeringens oppfølgingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter utenlandstjeneste, 2014

Utvalget Nye Veteraner -*Når innsatsen ute gir utfordringer hjemme* (Veteranforbundet Sipos)